

Nr 696

Av herr **Hilding** och herr **Hansson, Gustaf Henry**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 71, med hemställan om riksdagens samtycke till förordnande angående fortsatt valutareglering.*

(Lika lydande med motion nr 822 i Andra kammaren)

Valutalagen, som är den fullmaktslag vilken ger regeringen befogenhet att under vissa förutsättningar införa valutareglering, tillkom strax före andra världskrigets utbrott. Det är naturligt att krigstiden medförde behov av att reglera valutaströmmarna över vårt lands gränser, liksom också den första och ekonomiskt sett ganska oroliga efterkrigstiden.

Allteftersom de ekonomiska förhållandena i världen normaliserades, avskaffades eller mildrades successivt de regleringar som bar krigstidens prägel. Detta gällde även vårt land i fråga om de löpande betalningarna i anslutning till utrikeshandeln. När det däremot gällde restriktionerna för krediter och andra finansiella transaktioner, som är ett naturligt och nödvändigt led i ett ändamålsenligt och fruktbarande ekonomiskt samarbete mellan folken, ställde sig den svenska regeringen ganska snart restriktiv, ja, ibland rent avvisande. Visserligen har valutaregleringen vad gäller vissa kapitalrörelser i praktiken kommit att handhas förhållandevis liberalt men ännu är hindren för andra och väl så väsentliga typer av kapitalrörelser svåra, för att inte säga oöverstiglida.

Detta envisa fasthållande vid de gamla regleringsmetoderna med allt vad detta innebär av licensförfarande samt tids- och kostnadskrävande byråkrati kan inte rimligen längre motiveras med krigsförhållanden eller krigsfara, som var de ursprungliga skälen till regleringens införande. Så är heller inte fallet. För några år sedan införde regeringen en tredje möjlighet att upprätthålla valutaregleringen, nämligen "för uppnående av de mål, som fastställts för riksbankens penningpolitiska verksamhet, eller eljest med hänsyn till rikets betalningsförhållanden med utlandet". Vi anser inte att regeringen på ett övertygande sätt klargjort att valutaregleringen i sin nuvarande skepnad är nödvändig av penningpolitiska hänsyn. Den överväldigande delen av valutaströmmarna till och från vårt land är redan fria, eftersom dels vår utrikeshandel är fri, dels, som finansministern själv framhåller, tillämpningen i praxis av regleringen för en del kapitalrörelser, exempelvis direkta investeringar, är liberal. Att ett avskaffande av de ännu kvarvarande resterna av regleringen skulle bli till nämnvärd nackdel för riksbankens penningvårdande uppgifter är enligt vår mening att hänge sig åt en stark övertro på regleringens ekonomisk-politiska betydelse, sam-

tidigt som det innebär en väsentlig underskattning av de fördelar för vårt näringslivs utveckling som liberalare förhållanden skulle medföra.

Riksbanksfullmäktige har i sin hemställan om fortsatt valutareglering endast framhållit att anledning alltjämt synes föreligga att ta valutalagens gällande fullmakter i anspråk och att ge valutaförordningen fortsatt giltighet. Denna hemställan bär helt slentrianens prägel. Det är svårt att frigöra sig från tanken att riksbanksfullmäktige och finansministern betraktar valutaregleringen som ett permanent inslag i vårt ekonomiska liv. Vi kan inte acceptera en permanentning av valutaregleringen endast därför att ett upphävande av regleringen enligt finansministerns mening skulle kunna tänkas begränsa möjligheterna att föra en effektiv penningpolitik. Enligt vår mening bör valutaregleringen nu avvecklas. Skulle ett sådant yrkande inte vinna riksdagens bifall är det nödvändigt att väsentliga uppmjukningar kommer till stånd i regleringen. Sålunda kunde t. ex. de transaktioner som nu är föremål för liberal praxis helt frigöras från licenstagning och endast bli föremål för anmälningsskyldighet till riksbanken, dels de kapitalrörelser som nu behandlas mycket restriktivt i större utsträckning medges äga rum under generell licensgivning.

Vi vill också betona att efter ett upphävande av valutaregleringen möjligheten kvarstår att vid en väsentligt ändrad ekonomisk-politisk situation tillgripa gällande fullmaktslagstiftning.

Vi yrkar sålunda,

1. att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 71 samt

2. att, därest detta yrkande icke bifalles, riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t skyndsamt måtte verkställa utredning rörande ändringar av valutaregleringen i enlighet med de riktlinjer som angivits ovan.

Stockholm den 6 april 1965

Per Hilding

Gustaf Henry Hansson

Nr 697

Av herr **Nyman m. fl.**, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 79, angående vissa frågor rörande lärarutbildning.*

(Lika lydande med motion nr 823 i Andra kammaren)

Stockholm den 6 april 1965

Sven Nyman

Eric Källqvist

Erik F. Petersson
